

ССКП XXVII съѳин
уураахтарын — олоххо

ССКП XXVII съездин
уураахтарын — олоххо!

МЕЛИОРАЦИЯ УТАЛЫЙБАТ СОРУКТАРА

Сүхүүтэн бородуук-
ланы млынны үрдэ-
н сүүн суолуан
лын турумтаах баа-
н төрийн буолар,
уоха ааспыт сыйга
ойуон совхозтарыг
онгоһулунна? Усп-
а 447 гектар нэннэх
төрдүүтүн тулар-
на, 216 гектардаах
ына үлэс милаари-
на, 650 гектардаах
аһуға сөннирдэр сис-
та туһага таһаары-
на. Итинн сэрэ сов-
тарга 114,2 км уста-
х капиталнай нуруу
улунна, 10629 гек-
та минеральной уо-
дуу милаариллинна.
л эрэри ходоһа үү-
түн үрдэтингэ ааспыт
ойоһуон совхоз-
а мөлөһүтүн үлэс-
эр. Аналлаах лугоме-
ративнай этэрэстөр
ахсын төрөһүбүт-
эрэри, бастыһаннай
ырыллыбыт техника-

та суох буоланиар, бы-
лааннарым үгүстөр то-
лорботохторо. Хайаһыс-
тыбылар нуустарынан
1900 гектардаах ходу-
на сирэ бэлэниэнэктээгин
1207 гектара оҥоһулду.
Бута, Ол иһигэр 250
гектар сирин онгорор бы-
лааннаах Эрилиг Эри-
стиян аатынан совхоз
баара-суоҕа 150 гектары
онгордо. Субуруускай аа-
тынан уонна «Мутудай»
совхозтар эмиа улахан
хаалыыгы таһаардылар.
туһаннаадынан 137
гектар уонна 180 гек-
тар иһинээх ходуһаны
бэлэниэбиттэрэ.

Совхозтарга холбоон
1228 гектарга элбэх
сыллаах от сымэтин
ыһар былаан тирдилли-
битэ 374 гектарынан
туолбута, сымэтин толо-
ру хааччымматыхтара.
Онон элбэх сыллаах от
сымэтин атын оройуон-
нартан ыраахан сыһаар

атыналарга нухалдла-
лар. Байылыгтан ха-
наайыстыба ахсын элбэх
сыллаах от сизмэтин
ууинарэн хомуйар ана-
лаах учаастактары тери-
вик соруа турар. Мак-
ним теринин керексэбил-
лаах опыта оройуонга
баар. Ааспыт сылга
«Мындаарайы» совхоз
40 гектарга от сизмэтин
ууина, гектартан ортуу-
нан 2-дн центнер сизма-
ны хомуйбута. Байыл
совхоз учаастактын 160
гектарга диари кэнэтэр
былааныаах. Бу үтүө са-
далааныны сир ахсын
ойуохха.

Оройуон 23502 гектар
извнаах 18 отсепор урах.
тердээх, онтон 15863
гектара—ходуна, маччи-
ренэ—7639 гектар. Бу
үрэхтэргэ 6218 гектары
ууну халытан нүөлүтөр
системалар бааллар. Он-
тон 1099 ара гектара
инженернай тасуулаах

атын буур биһыттар
свасын халаан уугу
туппат буоллунар. Ку
райы сырдаах-уоттаа
дьон ууну хаһаамма
пыт, от үрэхтэри халы
тан, бааһыналары арды
татан нүөлсүппашы
сатамнат. Совхозта
нүүстэринэн иыра «дол
бору» биһыттары тү
түөххэ, сингирдэр систе
малары олохтоох спе
циалисттар бэйэлэра бы
райынтан суһаллы
олоххо ниллэртэрэллэр
наада.

Оройуонга 1252 ген
тардаах ардахтатан
нүөлсүтэр системала
бадлаар. Балары ана
звеноларга сыһарыахх
уонна сайын устата 3-
түгүл ардахтатыахха
Оччоро туруктаах үүнүү
ну ылыахха сөп. Итин
ник үлэлээн Д. М. Нос
сelayааччылаах «Мын
дабайны» совхоз синлэс
тир элэнота 1984 сыл
га гектартан оротунан
321 центнер, былырын
222 центнер күөх маас
саны хомулбута.

Быкыл совхозтарга
210 км усталаах бүтэй
сигилдэр баар. Бу элэс

Мань голорор энгиттэ хаһаайыстыбаларга сый-
эргиччи үлэллэр эвени-
лары тэрийһэххэ, күрү-
түтүүтүн совхозтар да-
рекцияларынан бигэргэ-
нит бырайык быһаа-
тынан ыһтыахха, үлэ-
общественность нүүнү-
көдүүстөөхтүк түбэ-
һыахха.

Ходуна, мэтчирэ-
сирдэрин үүнүүлэрин ү-
дэтин: үлэлэритэр—
ыраастааһынга, хаара-
чинэтанига, ортоһунга-
ардахтанга нүөлсүтүү-
о. д. а.,—сый ахсын а-
түмэх сыйынан, баһаа-
сыйлараларын эра э-
кирэтигин түбэлтэлэр-
тахсаллар. Ити—үүнү-
үрдүбэтэни биэр бири-
чинэтэ. Минь утар-
сорунуулаахтын охсу-
һуохха. Лугомелноратив-
най этэрэстэри сөптөө-
техниканан хааччылаах-
ха.

Кэскилэзэх дьыал-
ланы сайлаагыччылар
специалистар олохтоох-
тук ыһсаллара эрайил-
лэр.

Д. СИНЦЕВ,
ОАПХ старшай инженер

—Холобур—
онгостор дьоммут

◆

Үйэ чизэллэрэ
киномеханигынан

Петр Васильевич 1961
сыллаахтан киномехани-
гынан үлэлиир. Кини үлэ-
лэтөр тудиснапсардаагы
искоустановката оройуон-
та биир бастыг үлэ-
лэһин биллэр. Ааспыт
сыллаагы билаанын-
1450 солкуобайы 1901
солкуобайынан толорбута.
Пятилеткатаагы кириби-
тин түүрт сыл биир айы-
нын ылыбата. Бу бастыг-
сүүрбэлин харчиһын хо-
туксан үлэлиир килиттэн
алдох сыраны, дуулуру
эрэйэр. Ити курдук, Петр
Васильевич 1252 үлэ кү-
нүн оннугар 1316 үлэ
күнүн онорбута. Автома-
шина суох буолан, ыды-
гар сага киһилэри эрти-
гар бытаарар. Оннук кы-
тэ киномеханик бэйэ-
сүүрэн-көтөн транспорт
булан, бэл саллаасныан
собоһ нөөдөрүөхтээх киһи

Балдыттар харахтарынан

Элбэҥи биллибит, кэрэхсээтибит

Оройуонга кулун тутар 11—21 күннэригэр
мыттылдьыт оҕо учреждениеларын интэҥчилэрин
нуучча тылын үөрэтпэгэ квалификацияларын үр-
дөтөр курстар үлэлэрин түмүктэтилэр. Манан
аллар курс интэҥчилэрин—бииһи оройуонмут
маддьыттарын курс үлэтин туһунан илдьэ барыт
санааларын эгэр суруктарын баччааттыбыт.

«Кэскил» дэсад ин-
тээччигэ В. И. Егорова
интиллээччилэрэ нуучча-
лары чуолкайдик санга-
лара, хоһоону олус
дурсоонсохтун
дэсхэрэ, бийигини сах-
терде. Интээчи зан-
нига нэмэ матырыаал-
лары, тхсредствоны та-
быгастаахын туттарыг
кэрэхсэтибит.

Курс нэмгэр оройуон
культурнай олохун ыста
та билистибит. ССРС
утуулзах тренера Д. П.
Корнин аатынан спор-
тивной оскуолаҕа, кырай-
ны үөрэтэр музейга, 13
М-дээх СПТУ-ба смл-
дыкыбыт, оройуон уус-
уран самодеятельноһын
юсандрдын көрүүбүт үчү-
гэй ойдобулу хааллар-
дылар.

Халыма, Иядигар
бөлөх оройуоннар
интабаччылар.

Мин ордук Болтоно
десадын улэтин хайраа-
тым. Инирэх, оёолуу
дууһалаах дьом улэ-
тиниллэрэ карааха тута
бырадыллар. Төрөлүүт-
төрн кытта ыкса сибээс-
төөхтик улэтииллэрин
ордук чорботон бөлцө-
тири бардыллар. Баан
ис хоһоонисоох методна-
бинети кэрэхсээтиб.
Итиэтчилэр бэйлэрин
билииллэрин үрдүктө
былааннара, араас көр-
дөрөн үөрэтэр пособие-
лэр, түнэтчилэр маты-
рыааллар, о. д. а. баал-
лар. Ити барыга улэ-
каачыстыбаалаах буюлуу-
лугар улахан көмөлөөсө

Т. БЛАХИРОВА.

Х Х Х

Курс эмгигэр оройно
нииннээд "Уулыба"
дотсад төрийн мылгыг
ныгмыг агаарыг быраа
ныгмыг сэлдэн уму
луулбаг үгү өйдөбүл
малыг. Былгалар сир
ис кирбэхтэн нэргэ
хиллэгт, нутагчлалар
нэстүүмнэр, музыка
лал доруул — бирга
албаг үдэ нутагчлал
тын нэстүүмнэр. Төрөл
шүтэр уонна нэрчлал
нар нэргэе быраагын
ныгматра итин чийнэн,
нииннэгт аһын дору
улдана

Уус-Алдан оройуонун
интэриэччилэрэ.

Нүүдч талын зоо
садтартай үертийгээ
элбх зантнеларга, зан
тнел талхнаагы дьаа
ларга сүлдэн үгүс ту
лааагы биллибит. Зан
тнеларга нитээчнлэр
элбх методичский лите
ратураны, ырытылары
уһаналлара, үертий
лаас формалара—дра
матизациялааны, оон
нуу, кукольный театр,
д. а. сатайлаахтын
уһаналлалара ырах
тэгэ. Нитээчнлэр Х. М.
Кривошапкинна (Бол
го), А. С. Кашенкина
(Арылаах), В. И. Ег
рова, М. И. Ильина
д. а. үлэриттөн
элбх маддалаагы эби
ллибит.

Т. ОХЛОПКОВА.
Амма.

ДЬОНУН ҮЛЭНИТТЭР

Мин үс оџом Ирнүтскый
уоракка ҕерәннэлэр
Ютта, телеграф комөтү-
нүн кинилордунун мөддүн
илдигинэ турабыт. Мань-
а Дирингиздн снбөс от-
еленигетин коллективна су-
нал, чопчу үлэтин бэлиз-
нннн баварыллар. Теле-
фонунан кнспэттин буол-
лун, посылка, телеграммн
уһагытына буоллун кини-
лэр мөддүн чопчутук,

Ити үнүн сибээс олох-
тох отделениетын началь-
ниг Т. П. Пинигинага,
лейнтэр Т. Г. Пестере-
вага, Л. М. Федосеевага
ахталык улахан. Үлэит
оллективка өссө улахан
итгһинилери баларайан.

П. ПЛАТОНОВ.
Хопторо.

ТУТУУ ХААЧЫСТЫБАТА

Нэшигн сымдагга ма-
гальтайгай тутуу хаачыс-
батыгар болгомо ба-
ачча ууруулар буюула-
дээрн, итэвэс-быһарас
иллигн да элбэх
билигтары туттарыны
ыл буталыгар дээрн
он баран, ол нэмтэ
элигн тэтэлигн күүһү
мэн тоо туһан үмү-
үтэргэ дьулуһуу омсо-
ох практиката хатыла-
а турар. Биллэн турар,
и барыта хаачыстыба
амтааһыныгар, сорох
чэлэр ситэриллэбкэ
аллыларыгар тизэрэр.
л түмүгэр сорох объек-
тары государственной
омиссияра үлэни снэ-
р туһунаа мөктөз су-
рталыах туттарарга кү-
эллэбит. Ошон сага та-
иллибит. «Якутагро-
мострой» холбоһук
буһуонаады мехколон-
та дараны, соххостар
даны мантан иннэ
тэзэ идэллэриллэр дьы-
р, производственной
объектар хаачыстыбада-
ны туттарыны дьы-
унаах сорох омостол-
ро эрайиллар.

Бидгийн, сүд үстэй
 алааннамт үлэлэр
 галлан эрэр юмнири-
 р, авсгыт сүлээр
 гэдэни-банаганы сана-
 р тобоостоох. Бидий
 гилэр хатыланна суух-
 ахтар, Урукку бэд-
 ээтэйлэр тэрилтэлэр,
 голлан, «Якутско-хо-
 рой» мехколоннатын
 үбүүн туулалт
 тэртэртэ буулантан
 гораанын, үлэни сабы-
 бураган төмөрүү чак-
 лара баар эгилэр,
 аннын куруубай алдас-
 үр улахан түтүүлэртэ
 хамгалыилдлар ордун
 модлодох

Илин Харбала бəһуел-
лə 8 ололоох Евдокия
рпозна уонна Федор
ркович Кладиннар
ороллор. Олорлортон 4-
лэ — уолаттар, Коля—
адус уол. Билигин
гурскай уобаласка Со-
скай Армия нэҕэтигэр
дууспалыы сылдьар. Бу
инэргэ Николай сулуус-
һыыр чааһыттан ийэ-
х аратыгар истинг тыл-
хы махтал сурук кэлэ.
һытытабыллыах Евдо-
а Карловна уонна Фе-
д Маркович,
домандованне, партий-
а уонна комсомольскай
һиллэлэр эһизэ ыһыч
һут Кладкин Н. Ф та-
һуһуттар, ыһыч наһа-
һын толорон, таһтал-

Алцаһы көннөрүү, биллэн турар, албөх бириэмэни, быланнамыта тах эбин үбү эрэйэр, үлэни бытаардар. Оттоон моральны өтүнэн охсуутун туһунан этэ да барылдыбат. Холобур, «Чурапчы» совхозка ту-гулла турар уолон дьин сөөлөрүн түһөрүгэ бы-райыа;тан туорааны тахсыбыта бэрэбизирдэ көстөт, ону көннөрүүгэ албөх эбин үлэ ыһыл-дыбыта, түгүү быстах кыһа, тохтоһорго, сы-

дыбыш, Эбатар есе
бир адыс санардым
холобуру аралыахха,
Ухун Күүлү тутуулар
8 инатриаллах арболт
дыс иккис мөндизманын
блоклар хаачыстыбате
суох тагылланнар,
көтүрүлөн хос та-
гыллар буолуу-
лар. Итинин тарты-
лыстар тахсаннар, бу
объекка азып сылга
50 тын, солк. тутар-
тар улар толоруд-
дуктаахтарын оннугар
баара-суора 6,7 тын,
солк. туланымна

Мехолоонна урукку да
тутусар, билигин даҕаны
тутууга соххотар рабо-
чайдарын куустэрин
илигин туһанарга дуу-
лубар. Бодоронтоһар тэ-
ристэҕэ бастайаанна
бастаанлаах бэйэ бири-
гээдэлэрэ арылхтарын-
тан сезон устата үлэ-
тинир кэлэн дьону туһа-
ныт эмнэ баар. Манык
биригээдэлэр тодо түһэн
улдаһан албаан оҕоһо.

Биир дойдулаахп

САЛЛААТ ТУБ

Иһэ дойдутун иини-
ер байетин воиснай на-
ни чииһинейдик уонна
түү суобастаахтын толо-
рун тубууан, улаханньык
стынан турар, биллэр-
эг.

Байетин холобурдаах ба-
амнай сулууспатынан
нин номандирдарын, на-
адынктерын уонна та-
аарыстарын ытытабыл-
ларынан туһанар.

Кладкин Н. Ф., социа-
листическай куоталаһы-
а үрдүн көрдөрүүлэри
иттиһэй, холобурдаах
дессенилликинин кере-

лор. Ол эраэри кишилэр
толорбут үлэлэрин хаа-
чыстыбата нэмнэр кон-
туруолланан испэс. Ма-
ны мексиколонга эр бусол-
банка, миастотитэр са-
наасчыт бэйгэ көрөрө-
истэрэ, хонтуруоллуурэ

Иаларээ саял үлэһэ
кирибит 26 объекттан 5-
на, быдырынн госулар-
ственнай комиссияда
туттарыллыбыт 19
объектан 3-һэ «ортонон»
сыналалыммыта даҕаны
быһык үлэбит түмүгэ
өссө да мөлбүгүн кэрде-
рэр.

Халааһынсты б а н а я
нымаһан тутууга сорох
ситэрбэз сөптөөх болвом
хо ууруллубут. Тутууч-
чылар объекы ситэрбэ-
кэ эрэ комиссияда көр-
дөрөр гүбэлталары тахсы-
талыйр. Эрлик, Эрис-
тияһ аатынан совхоз
Мөлдөххөсикитэр туту-
ллубут 200 сүөлүгэ анал-
лаах хотом иһи биричи-
инэһан үлэвэ ионирбөөнэ
турар. Маһна ууну хара-
һар баһыһы ситэриһтэ

Хаһаайыстыбыйан са-
дэһааччылар, прорабтар,
тутуу биригэдьиндэрэ
хаачыстыбаны тулсарар
бары дьаһаллары ытыах-
саактар. Объекты госу-
дарственной комиссияда
туттаран да баран сорох
үлэни ситэриэххэ сөл-
өһүн ойлобутун аһаас-
такар көм кэллэ. Сана
тутуу комиссияда ханнык
да предписания суох
туттарылларын, бары
өтүгүн ситэриллэрин
сигифиэххэ.

Б. СЕДАЛИЩЕВА,
капитальный тууу ур.

Биир дойдулаахпыт сулууспалыыр
САЛЛААТ ТУҢУНАН СУРУК

Багш Илэ дойдутун ийн-
эр бэйэтин воинскай ил-
лэ чөлөөндөхтөн уонна
туо суобастаахтык толо-
орун туһууан, улаханньык
стыһан туран, биллэр-
эт.

Бэйэтин холобурдаах ба-
маннай сулууспатынан
иин номандирдарын; на-
аһынньыктын уонна та-
аарыстарын ыгынтабыл-
дарынан туһанар.

Кладкин Н. Ф. социа-
листическай куоталаһы-
а үрдүн көрдөрүүлэри
иттэннэ, холобурдаах
ынсенпильниккэ көрдө

Час командованиета, партинай уонна комсомольскай ҕоҕоҕолорунан, Федор Маркович уонна Евдокия Карповна, олутун аҕа нөлүөнө ырыаатын саллааччы, Ийэ дойдуга эрэллээх нэҕэскээччигэ гына илпиннэҕитер махтанааллар.

П. КОРКИН.

Чамд командирын зэрэг
ншихийн толороочуу
КОРНИЕНКО.
Командиры политчаска
солбуулаачуу
КОНОВАЛОВ.

Нинюлай армийа бичиг
миллийн нининз орто ос-
хулань сүтчихилээхтийн
хүтөрбита, үермээр смала-
малгар спордууан дээрн-
гаммыта. Удал от-хаан от-
хонь сайнхылаага, биллэг
хонь нүрүүгэ гардхылаага
нинз дойду нинигэр ытын
нэхийн толорх сугуусла-
малгар тигрэх буолбуттары
чухачы. Советский Армия
хоньхонигэр ыгырмаллах-
таах эдэр дээн итлэри
үчүгэйдик өйдүүлээрэ
наада.

БИҢИГИ ЭРЭЛБИТ

Кээнини нэмгэ аан дойдуну общественноһун болуототун хас даһаны урагы суолталаах, ол эрэри утарыта харантараах аан дойдутаагы событтар тарталар. Дьон ордуку үчүгүйдик, нус-хас олохторун мэдэйдээбит дыксыһарылаах событтартан саадылааха. Кулун тутар 22 күнүгэр Холбоһуктаах Штаттар адрнай сэрин собин өссө бириэ боруобалаатылар. Ити дэли тэптерин иһин саамай бөдөг дөрөһө маннь дэли тэптерини тохтооллору уонна атын адрнай сэрин сөптөөхтөрүгэ үтүө холобуру көрдөрөһө, наадатын туһунан ССРС этиитигэр Р. Рейган эппитин курдук буолла.

Невадада дэли тэптерин АХШ президеһе 1983 сыллаагы «сулустаах сэриндэргэ» бөлөмөнүн ийетини куоралит этиитэ үс сыла туолуутун күнүтэ күнүгэр атыста. Холбоһуктаах Штаттар билгин даһаны охсуулаах космическай системалары үөскөтүнэ наадалаахтары быһыытынан адрнай боруобалааһыннары салгыар сөптөөгүн курдук көрдөрө сатыыларын саанаа кэллэхтэ.

Өссө бири дыксыһарылаах алтыһым. Кулун тутар 22 күнүгэр НАТО адрнай быһаанылааһыга бөлөгүн Вюрцбург (ГФР) буолбут сессиятын түмүк коммюникеһа бачааттатта. Ол докумунта кыһамны адрнай сөбилэниһин үлүһүүнү салдааныга уурулар. Онон дьин иһигэр биһиги дойдубутунан көтөүлүбүт 2000 сыла дьэри адрнай сэрин сабин сүһүөх-сүһүөх суох оҕоруу программата кнэр тибиллнэ.

Бэйэлэрин НАТО-наа союзтаахтарынан өйөнөр Холбоһуктаах Штаттар сэрин сөбин үлүһүтүүлэрин мунурдамматтар. Кинилэр ол сааларын-сэптарин илдэ сир шарын бэйэлэрин территорияларын кый ыраах сытар уруктарыгар тибтөлнүлэр. АХШ хас даһаны байыаннай хараабылла-

рын Крым кытылларын адыас мисаларыгар баар буолан хаалбыт провокационнай похоттары кнэпигит америкаанскай флот Средиземнай куоранан Ливия кытылларын дьон дьулуспута уонна ити тулууга суох арабскай госуударство ирбонилэрин маньыр куустури кытары ытыаласпыта.

«Рейган сирэйдн кнэма нэдэскэ бириэсэрэ дьин соруйан кэлтэнгэтэрин курдук санаа үөскүүр, — дьибэтэ мнэха билэр дипломатим. — Онон тодо наадыарый? Бада итинник тактиката табыллар түбэлтэтигэр амерн-

Аан дойдуну
ТЕМАТЫГАР
БЭСИЭДЭ

канецтарга аһара сөбилэниһин курса сөптөөгүн курдук өйдөбүлү үөскөтөрү уонна АХШ компеһа кнэмаах улам кэрэһэ-кэрэһэ бириэс эбин миллиардарын ыган ылаары.

Ол эрэри, президент кыһыһын иһин, Советскай Союз уонна иһин союзтаахтара кыһаанах нерваллаахтар. Бэйэлэрин госуударствоннай итэриэстэрин көмүсүөн туран, кинилэр ону кытары тэнгэ ханьын да провокацияда кнэрин бириэстэр. Онон политика табатын көрдөрөр. Ол саамай итэтириэстэ туобуларытан бириэстэрэ — биһиги эйэлээх көүлээһиннэрибитин Холбоһуктаах Нациялар Тэрияталарын чилиһинэрэ бири санаанан кэрэһэ биһирээһиннэрэ. Оттон Холбоһуктаах Штаттар саалаахчылар онуоха бытархай дьабыланылар тактикаларын тутуһан хардараллар. Кинилэр бастаан ХНТ-га бэйэлэрин усунуостарын киллэрэлэрин хойутагаларын биллэрбиттэрэ. Онон ССРС итэниэ сөбүлээбэт атын госуударстволарын предствительстволарын нусхас үлээһиннэригэр араас ыраахтаттары үөскөтүнн саадылаатылар.

Сотурутаагыта народнай

Польша столицатыгар Варшавадагы дуогабар кытылаахтара госуударстволар тас дьыалаларын министрдерин комитетин муһуһа буолла. Онон НАТО чилиһинэрэ дойдутарын бастатан туран АХШ-ны, Англияны уонна Францияны, адрнай сэрин сөптөрүн соруйулаахтык сарбыһар уонна тннэһар олох суох оҕорор, космоска сөбилэниһин үлүһүүнү халбарытар туһунан иһин эрт уонна бары атын госуударстволар итэриэстэрин учуоттуур сөбүлэниһин ситиһар сыйлынан олобу дьон баарынан көрүүнү итэниэ эппитиннэри көрдөрөтө ыгыгар докумун биһирэһнэ. Ыраатты социалистическай дойдутар тас дьыалаларын министрдерэ Варшавскай дуогабары уонна НАТО-ны бири тэнгэ тардатар туһунан өссө тегүл эттилэр.

Биһиги эйэ иһин баар кыахпытнан охсуспупут, охсуһабыт уонна охсуһуохпун. Ол охсуһуу кнэриниригит бириэстэрэ — араас дойдутар сэрини утары хамсааһыннарын активистарын холбоһуктаах турунуулар. Кулун тутар 20 күнүгэр Эйэ көмүскэли советскай комитетин делегацията АХШ-ка барда. Ити делегация кыһаабынай фигуратынан Москва үөрэнээччигэ Катя Лычева буолар. Саманта Смит — Катя америкаанскай үлээһиннэрэ — хас да сыллаагыта эйэ миссиятын ССРС-гар сылдьыбытын санаан кэллэхтэ. Хомойуох иһин, ол кыһаабын билгин күн сиригэр суох, ааспыт сыллаахха авиационнай дэли тэбингэ түбөһөн хомоллоохтук олбүтэ. Ол эрэри кнэи ата эйэ уонна норуоттар иһин ардыларыгар дөрдөрүһу сьрдьик идеалларын көмүскөһүн символунаа буолла.

Эйэ иһин охсуһуу — саастарытан, эр дьонутан-дахтарытан, национальностарытан, общественнай баһааманьыаларытан тутулуга суох бары чилиһинэрэ дьоннор хаан-уруу дьыалалара. Биһиги эрэлбит — онуоха.

А. КРАСНОВ.
(ССТА).

ЛИТЕРАТУРНАЙ МУННУК

Эдэр автор Василий Петров Диринг бөһүлөгэр олорор, олохтоох дьесада музыкалынай саллаахчынан үлэтир. Кини хобооннору суруйуунан уонна мелодия айыһын дьарыктанар. Ырыалара «Эдэр коммунист» хаһыанна бачааттамматтар. Эдэр автордар уонна мелодистар оройуоннаагы түмөһүлэрин чилиһинэ.

ХАҢАН ЭРЭ

Хаһан эрэ оҕо саастыын
Кара бэйэм сандаараммын
Хаампытым ээ
сырдык сыйһым
Сардааналаах сыйһынан
Ийэ сирим чопчулара,
Тэтэгэркээ, чуораанна-
ра —
Сардааналар,
сандарчаваннар
Кэрэлэрин сөбөрүм

Мин тулабар сардааналар
Ыллыһалара
сырдык кыһан,
Ургүүк, күлүүк сарда-
налар
Кууһаллара кунум кыһ-
ын.
Хаһан эрэ оҕо саастыын
Кара бэйэм сандаараммын
Хаампытым ээ
сырдык сыйһым
Сардааналаах сыйһынан.

ТУРУЙАЧААН

Күһүн дьанти
хартыһыната —
Хатыг көмүс умайыһата,
Оттон уран музыката —
Туруйачаан хаһыта,
Сабирдэхчээн
куурай-хатап
Аргыс тыады
сайыһаахтыыр,
Туруйачаан уран-хатап

Хаһытыһынан
хаһаан ыллыыр
Кини ыллыыр ийэ сиртэн
Арахсыһар ырааһын,
Ол да буоллар ыраах айан
Аралыһа ыгырарын.
Мин турабын ийэ сирбэр,
Сайыһабын туруйаһым,
Баҕарабын арей бириэ
Айаныһаһын кый айаны.

ААТТАЛ

Ньууругар ньуруһун
Кэрэһэ тылыһын дини
Саныһабын сыйһын,
Ааттаһа кнэһин.
Ырыанан бириэһээн
Сардаана уурабын.
Күүтэбин күһүнүн

Кый-көмүс дьүһүнүү
Чатархай чаранга
Чараара көлүөт дьини
Ыһыһабын кыһыһын
Кыраһам быһыһын
Кытайа хаампыһын
Көрбөккө хаалыһым дини
Көмүһүм, күнчэһим,
Ааттаммат таптаһым!

АНТАХ АС

Амсабар атаскыһын аргыстаһан
Албада тыһыһын минньиэ
Мичик-күлүм аһаһан
Тийһэн кнэһэ эйһэхэ арыгы ас —
Чугаһаһыма кнэһини, антах ас!
Сыһаабыларын сыһаһан,
Сууһууларын соттуканан,
Көрсүһүүдэрин көчүтүһэн
Тийһэн кнэһэ эйһэхэ арыгы ас —
Чугаһаһыма кнэһини, антах ас!
Аһын алгыһынан арыһаһан,
Курсаһах туһунан куһуруданан,
Сыһыһа дьолуһан сыһаһыһан
Тийһэн кнэһэ эйһэхэ арыгы ас —
Чугаһаһыма кнэһини, антах ас!

Х х х

Сарсыардаһым урсунта,
Сандап мүйүтүөх
салгыһыга
Иһин хотой нөтөллөр,
Иһин хорсун көтөрдөр,
Кыһаттара кыһыһар,
Куорсуһунаа куһуулар —
Бириэ нөтө үөрэлэр,
Бириэ ону үтүктэр,
Кырдараһа кнэһиһар
Кыһатыһан далайы,
Эдэригэр дьол айа
Эрээһиһэх суолун ыһар
Хотойчоһо да хаалбат
Өрө көтөр үөрэр-көтөр,
Ыһа дыйар быдыты,
Ыһыт күөһиһ кнэһаты
Пенсионер оҕоньор
Уонна снэһэ пионер
Оту охсон күһүһа
Туруларын аһыһан,
Хотойдөрү холоотум,
Хобооннорбур холбоотум.

Спорт

ФИНАЛГА КӨРСҮҮҮЛЭР

ССКП XXVII съезин чаһыһар оройуонга нэһиллэһиннэн үс бөлөгүн ыһыһыһыт «Спорна, культура дьордубутун сьезэ аһыһыт» девизтэх «сулустаах астафетада» бэйэлэрин бөлөхтөрүгэр бастаабыттар кулун тутар 21 күнүгэр Холтобо көрүстүлэр.

Түмүк көндөрүк холтоболор бастаатылар. Бу нэһиллэһиннэн уус-уран самодеяльность лауреаттарынан уонна дипломаттарынан 9 кнэи буолла. Кинилэр ортолорутар ырыһаһыттар сцена ветерана Николай Савин, быһыл ыһыһыһыт советскай ырыһыт адрн толоороччулар оройуоннаагы иһикс нонкурстарын дипломаһа Петр Васильев, оригинальнай жанры толоороччу Андрей Тарабукин, үгүкү коллектив, уус-уран сарбаччы Аркадий Родионов уо. д. а. бааллар. Иһикс миһтэһиһиһи лауреаттаах уонна

үс дипломаннаах хайахсыттар табыстылар. Юрий Урдук сыһабыһын Николай Протасов тобула, «Сэттэ таракан» сценка, вокальнай-инструментальнай ансамбль толоороччулар «Сэрин суох буоллун» ырыа, хотугу үгүкү ыллылар. Элдэх талааннардаах 13 м-дэх СКТУ үбүс буолла. Бу коллективтан 8 нүмэр уус-уран самодеяльность лауреаттарынан уонна дипломаттарынан буолдулар. Иван Гуляев «Партия — сүрэгим дөһөр» солота, Хрисанф Павлов хомус, на сонноһуһа, Семен Дюдоров уонна Борис Табышев «Манчаары» уонна «Смуглянка» ырыалары толоорулар, о. д. а. нүмэрдэр чакчы да урдук таһымнаахтар.

Спортивнай хамандалар спорт 5 көрүнүгэр күрэхтэһтилэр. Нэһиллэһиннэн оротунан 18-тыы кнэи кыһыһа.

Саахыманса училище хамандата эрэллэхтин бастаата. Бастагы дуоскада СКТУ преподавате-

лэ Михаил Степанович Ноговицын бастаата. Уһус — бэйис дуоскаларга училище спортсменнара Владимир Сисолятин, Ирина Чичинарова уонна Мария Лукина кыһыһыны суруһулар. Григорий Тарасович Кузьмин (Холтобо) иһикс дуоскада кыһыһылааһыһан табыста.

Дуобинна холтоболор уонна хайахсыттар тэннэһтилэр. Дуосналарынан Юрий Попов (Холтобо), Валентин Ноев, Валентина Саввина уонна Мария Дюдорова (хайахсыттар) кыһыһылар.

Остуол тенниһигэр бастагы ракетаһа Михаил Пивинин (Холтобо), иһикска Марат Латыпов (Хайахсыт) үһүска Евдокия Тимофеева (Холтобо) бастаатылар.

Халсаһаһа густууктар 4 кыһыһыһа күрэх бөлүһүһүһүһүһү хайахсыттар тулуһуһуһулар. 60 ит эрэ Холтобо предствитель Алексей Захаров утарылаһаһыһын бүүдүрттэ. Аһын түөрт

кыһыһыһа хайахсыттар Артур Васильев (70 кг), Николай Оконешников (80 кг) уонна Егор Каргузов (80 кг үһһэ) кыһыһылар.

Национальнай ыһаһыһа үс көрүн туһунан арыс түөска 70 м 80 см түһэн Михаил Эверстов көрөччүлэри улаһаһыһын аһыһыһа, Михаил Саха АССР спордун маастара, оройон рекордсмена Дмитрий Эверстов бириэс төрөбүт быраата, иһикс болуотунуһу. Кини ордуһу кыһыһа үчүгэй түмүгү — 26 м 18 см — ситистэ. Бу көрдөрүү өссө аһарыһаһын оһуоһа көрдүөрүн кыһаһа мэдэйдээтэ. Николай Друзылов (СКТУ), Софрон Тимофеев (Холтобо) уонна Василий Филиппов (Хайахсыт) утумнаахтык дьарыһаһыһаһыһа, лаппа үчүгэй көрдөрүүдөнөр кыһаһаһыһа көрдөрдүлэр.

Спорна күрэхтэһингэ бастагы миһтэһи холтоболор, иһикс СКТУ, үсүһү хайахсыттар ыллылар. Оройуонга ыһыһы-

быт «сулустаах астафета» түмүгэ манньык буолла: бастагы миһтэ — Холтобо нэһиллэһэ (сельсовет исполкомун председателэ Н. С. Дмитриев), иһикс миһтэ — 13 м-дэх СКТУ (директор М. М. Максимов), үбүс миһтэ — Хайахсыт нэһиллэһэ (сельсовет исполкомун председателэ Н. Н. Осипов). Г. ВАИШЕВА, В. КАРПОВ, иһикс чилиһинэрэ.

Райсовет исполкома, ОАПХ администрацията, «Мугудай» сыйхос салаһата, Вахсы сельсоветын исполкома, отделение совхоза урукку бириэс-дир-зоотехника, сельсовет исполкомун урукку секретара СЛЕНЦОВА Тамара Ксенофонтовна уһун ырааһан ыһыһыһаһын элбүтүн боһуонньун дөһөттүрүгар, билэр дьонутар, Дирингик нурутуһан туран, иһиксинарибит.

Редиктор

Н. Е. МАКАРОВ

Райло Большой Невер баһыһыһаһын түөрт ЗАЗ-968 автомашинаны аһыһыһа. Ыһаһаһын баһааһаһын бириэһыһыһаһын эрһиһиһаһын эрһиһиһаһын биллэрһаһыһаһын.

РАЙПО
БЫРАБЫЛАНЬАТА

«Сага олох» хаһыат редакцията төрдүс көчөгэһаһаһын наадыһа. Үлэһиһиһаһын баһааһаһын үлэ чилиһаһаһын кнэһиһаһын сөп.

Таптыһар нэргэһини, иһиһиһаһын, баһыһыһаһын, аймахпыт

СЛЕНЦОВА Тамара Ксенофонтовна

уһун ырааһан ыһыһыһаһын элбүтүн боһуонньун дөһөттүрүгар, билэр дьонутар, Дирингик нурутуһан туран, иһиксинарибит.

Күргэһаһаһын, оһолоро, аһыһыһаһын, уһаһаһаһын, аймахтара.